

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ПРАВНИЧИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова циклової комісії

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань _____ 08 право _____

спеціальність _____ 081 право _____

інституту, факультету, відділення _____
(назва інституту, факультету, відділення)

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

ФІЛОСОФІЯ . Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за галуззю знань 08 право, спеціальністю 081 - право. – Львів, 2016.

Розробники: викладач Правничого коледжу Огренда Н.І.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з гуманітарних та соціально-економічних дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № __ від «__» _____ 2016 р.

Голова циклової комісії з професійно-орієнтованих дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка _____ викл. Купецька О.І.

«__» _____ 2016 р.

Схвалено Педагогічною радою Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № __ від “__” _____ 20__ р.

“__” _____ 20__ р.

Голова _____ доц. Цікало В.І.

1. Опис навчальної дисципліни
(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Філософія”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, –3	Галузь знань <u>08 право</u>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 081 право	<i>Рік підготовки</i>	
Змістових модулів – 2		2016-й - 2017-й	
Загальна кількість годин - 108		<i>Семестр</i>	
		III - й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший спеціаліст	<i>Лекції</i>	
		14 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	
		ІНДЗ: самоперевірка на основі поданих у даному НМК тестових завдань по відповідних темах	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання 1:3

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: дати студентам цілісне уявлення про специфіку філософського знання, особливості вирішення філософією проблем, які хвилювали і продовжують хвилювати людство, розкрити творчу роль філософії в сучасній культурі, обґрунтувати необхідність засвоєння філософського знання.

Завдання:

1. допомогти студентам скласти чітке уявлення про філософію і її мову, засоби і методи, поняття і категорії, про історію філософської думки та її сучасні проблеми, що дозволить їм самим орієнтуватися у всьому цьому багатоманітні;

2. освоєння студентами філософської україністики, аналіз національно-специфічної світоглядної культури України в контексті світового філософського процесу.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: знати основні теоретичні положення, важливі вузлові проблеми усіх тем програми; визначення фундаментальних філософських категорій зі сфер онтології, антропології, персоналізму, гномеології та епістемології, аксіології, філософії

культури,орієнтуватися в першоджерелах, основній сучасній філософській літературі і філософській україністиці.

вміти: поєднувати набуті знання в цілісний образ світу, застосовувати їх для аналізу сучасних проблем і виформування власної позиції.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософія:предмет,онтологія,філософська антропологія,особа і суспільство,філософія суспільства.

Тема 1. Філософія, її предмет, проблематика і структура

Поняття світогляду. Світогляд як форма суспільної самосвідомості людини і спосіб духовного освоєння світу. Раціональні і нераціональні елементи світогляду.

Категоріальна структура світогляду. Почуття і ідеали. Надія як єдність знання і віри. Віра і переконання. Природа любові. Загальні функції світогляду.

Типологія світогляду. Повсякденний і теоретично осмислений світогляд. Історичні типи світогляду: міф, релігія, філософія, наука. Прояв історично сформованих типів світогляду в світогляді сучасної людини.

Національне та загальнолюдське в світогляді. Поняття ментальності. Риси української ментальності та їх відображення в світогляді. Філософія в системі національного світогляду.

Виникнення філософії: Індія, Китай, Греція. Особливості формування та основні етапи розвитку української філософії. Історія української філософії у працях Д.Чижевського.

Предмет філософії. Зміна предмету філософії в ході її історичного розвитку. Специфіка філософського знання. Етапи розвитку філософії: класична, некласична (модерна), постмодерна філософія. Функції філософії. Філософія і правознавчі науки. Філософія права.

Тема 2 . Реальність і буття.

Метафізика - загальна теорія дійсності. Основні терміни онтології. Поняття буття. Буття як буття. Роль екзистенціальних суджень в обґрунтуванні буття як буття. Буття і небуття. Буття і річ. Речевість як змістова характеристика буття. Основні різновиди онтологій: монізм, дуалізм, плюралізм.

Спірітуалістичний (ідеалістичний) монізм. Погляди Платона. Поміркований реалізм Арістотеля. Монадологія Ляйбніца. Суб'єктивізм Берклі і Юма. Феноменалізм І.Канта. Фіхте і Шеллінг. Абсолютний ідеалізм Гегеля.

Матеріалістичний монізм. Погляди Демокріта. Механістичний матеріалізм 17-18 ст.ст. Антропологічний матеріалізм, діалектичний і історичний матеріалізм К.Маркса. Марксизм.

Дуалізм начал в китайській і індійській філософії. Дуалізм Декарта.

Структура буття. Вчення про субстанцію. Просторово-часові характеристики буття. Субстанційна і реляційна, суб'єктивістська і культурологічна концепції простору і часу.

Філософське поняття руху. Рух і розвиток. Еволюція і революція. Прогрес і регрес. Культурні виміри прогресу.

Буття духовного. Ідеальне. Свідомість і несвідоме, проблема їх існування. Структура свідомості. Самосвідомість. Свідомість і мова. Л.Вітгенштайн. Філософія мови О.Потебні. Людина в світі мови. Право мови і мова права.

Тема 3. Проблема людини у філософії

Людина як предмет філософського аналізу. Природа людини. Раціональний і нераціональні погляди на природу людини в історії філософії. Г.Сковорода про

самопізнання людини та Преображення її "серця". М.Гоголь. "Філософія серця" П.Юркевича. Критика Юркевичем антропологічного матеріалізму.

Наукові погляди на природу людини. Антропологічні, соціологічні, психологічні теорії (Дарвін, Т. де Шарден, Вебер, Маркс, Фройд, Юнг, Фромм). Обмеженість науки у вивченні людини.

Проблема сутності людини і її існування. Класична, неklasична (модерна) і постмодерна філософія про сутність і існування людини. Марксизм. Філософська антропологія. Екзистенціалізм. Постструктуралізм.

Екзистенціальні і історичні дихотомії людини. Іманентність і трансцендентність людини. Фізична іманентність. Тілесність людини як фрагмент космосу. Біологічна іманентність. Екологія людського існування. Вчення В.Вернадського про ноосферу. Фізіологічна іманентність. Культурні виміри людських інстинктів. Суб'єктивність людини, "Я" як основа її трансцендентності. Горизонтальна і вертикальна трансцендентність. Часова трансцендентність. Воля і свобода як джерела трансценденції. Предметність трансцендентності. Аксиологічна трансцендентність.

Самоцінність людського життя. Скінченість людського буття як онтологічна основа визначення його сенсу. СENS життя. Індивідуальний і суспільний сENS життя. Критерії сENSу життя. Проблема втрати сENSу життя. М.Шлемкевич про "загубленість" української людини. Пошук і творення сENSу життя. Збагачення сENSу життя. Реалізація сENSу життя.

Тема 4. Особа і суспільство.

Людина в суспільстві. Поняття особи і особистості. Особа у філософських концепціях сучасності. Персоналізація суспільного буття. М. Шеллер. Етичний персоналізм І.Франка. Екзистенціалістська мужність бути: Л.Українка. Прикмети особи. Здатність до пізнання. Наявність волі. Здатність до любові. Суб'єктність щодо права. Гідність. Повнота. Екзистенція особи, час, свобода: В.Шинкарук.

Свобода - сутність, прагнення і право особи. Свобода вибору. Свобода автономії. Право на свободу.

Тема 5. Філософія суспільства

Суспільство як об'єкт філософського аналізу. Соціоцентризм. К.Маркс і Е.Дюркгайм. Суспільство як продукт взаємодії індивідів. М.Вебер і К.Поппер. Соціум як даність, як "тепер" і "тут" буття. Суб'єкти суспільного розвитку.

Природні основи суспільства. Значення території. "Хутірська філософія" П.Куліша як образ духовного центру земного буття.

Економічні основи суспільства. Концепції індустріального і постіндустріального, технотронного та інформаційного суспільства. Р.Арон. Д.Белл. З.Бжезінський. Д.Гелбрайт. Економічний вибір України.

Духовні основи суспільства. Духовне життя і його структура. Статус, суб'єкт і функціональні можливості свідомості суспільства. Структура свідомості. Соціальна пам'ять. Конструктивно-творча роль свідомості. Роль ідей в суспільстві. Українська національна ідея: етапи розвитку і функції. Націєтворча і державотворча функції національної ідеї. Т.Шевченко і І.Франко.

Структура суспільства. Поняття соціальної групи. Проблема типології соціальних груп. Історичні типи спільнот. Родина, її форми та функції. Рід, плем'я. Родовід і національна еліта. Х.Ортега-і-Гассет. Проблема провідної верстви в творчості Д.Донцова. Етнос і нація. Сучасний етнічний ренесанс. Теорії нації. Прикмети національної ідентичності: Е.Сміт. Етнонаціональний розвиток України. Соціальна стратифікація сучасного суспільства. Умови посилення його мобільності.

Регуляція суспільних відносин. Табу і традиції. Мораль і релігія. Право і політика. Держава і її функції. Державоцентричні і індивідоцентричні суспільства та їх сучасні вияви. Ідея української держави. П.Орлик. Кирило-Мефодіївці. М.Драгоманов. В.Липинський.

Змістовий модуль 2. Філософія: філософія історії, гносеологія, епістемологія, аксіологія, філософія культури

Тема 1. Філософія історії

Людина і історія. Історія суспільства як предмет філософського пізнання. Стадійні моделі історії. Гегель і Маркс. Ю.Габермас. Філософія життя: історія як розуміння і переживання. В.Дільтей. Історіософія М.Гайдеггера. Ідея полілінійності в розвитку людства. Д.Стюарт. Методологія історії в школі "Анналів". Цивілізаційна унікальність розвитку людства. О.Шпенглер. Д.Тойнбі. Історіософія М.Грушевського. Сенс історії: неотомізм, К.Ясперс. Ф.Фукуяма: "кінець історії".

Людина і людство. Європа як філософське поняття. Україна і Європа. Грецький дух. Християнська традиція. Революції і тоталітаризм. Традиції емпіризму. Значення постмодернізму. Людство як взаємодія і взаємозбагачення національних культур.

Тема 2. Філософський аналіз пізнання.

Онтологія і гносеологія. Предмет гносеології і її методи. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Стихийне пізнання і його особливості. Здоровий глузд як основа теорії пізнання. Складники здорового глузду.

Проблема предмету пізнання: реалізм і пізнавальний ідеалізм. Наївний реалізм. Критичний реалізм. Суб'єктивний ідеалізм. Декарт, Берклі, Юм. Загроза соліпсизму. Феноменалізм. Об'єктивний ідеалізм. Марбурська школа: Г.Коген, П.Наторп, Е.Кассірер.

Проблема походження або джерела пізнання: раціоналізм і сенсуалізм. Метафізичний раціоналізм Платона і Демокріта. Математичний раціоналізм Декарта, Гоббса, Спінози. Сенсуалізм Локка, Юма. Спроби подолання крайнощів раціоналізму і сенсуалізму: Ляйбніц. Позиція І.Канта.

Буття, охоплене людським пізнанням. Стихийне пізнання як онтологічне означення суб'єкта, атрибут його реального життя. Поняття досвіду. Визначальні характеристики досвіду. Ствердження існування предмета як знаково неопосередкований, вихідний акт пізнання. Зовнішнє і внутрішнє сприйняття. Зовнішнє сприйняття як презентація предмету у відчуттях. Внутрішнє сприйняття як презентація власного тіла. Інструментальна роль тіла у досвіді. Уявлення як репрезентація предмета в пізнанні. Пригадування і пам'ять. Пізнання в поняттях. Пізнання а судженнях. Судження як носій логічної істинності. Умовивід як форма опосередкованого пізнання. Роль інтуїції в пізнанні. Інтелект і інтуїція: А.Бергсон.

Поняття пізнання. Види знання. Повсякденне знання і його особливості. Повсякденне знання і повсякденна мова. Повсякденне знання у відношенні до наукового і філософського знання.

Вихідні принципи раціональності людського пізнання. Принцип тотожності. Принцип несуперечності. Принцип рації буття. Принцип причиновості. Принцип доцільності.

Проблема істини а філософії. Поняття істини і фальші. Класична і неklasичні теорії істини. Догматизм і скептицизм. Суб'єктивізм і релятивізм. Теорія кореспонденції істини. Теорія когеренції істини. Істина в прагматизмі. Критерії істини.

Тема 3. Наукове пізнання.

Гносеологія і епістемологія. Філософська рефлексія над наукою. Наука як спеціалізована форма пізнання. Прикмети наукової раціональності. Види наукової раціональності. Наука і позанаукове пізнання. Наука і філософія. Наука і релігія.

Філософія науки. А.Уайтхед і Б.Расел. Р.Карнап і Тарський. Г.Башляр. У.Квайн, І.Лакатош, С.Тулмін, К.Поппер. Київська школа філософії науки: П.Копнін, М.Попович, Б.Кримський. Роль парадигм в науці. Н'ютоно-картезіанська парадигма. Парадигма неklasичної науки. Т.Кун. Формування постнеklasичтної парадигми. П.Фейерабенд.

Рівні наукового пізнання і критерії їх розрізнення. Мета емпіричного і теоретичного рівнів пізнання, їх взаємозумовленість.

Поняття методу пізнання. Методологія як теорія методу Багаторівневість методологічного знання. Загальна методологія наукового мислення. Наука і логіка. Загальні методи пізнання. Феноменологічний метод. Семіотичний і аксіоматичний методи. Індуктивний метод. Історичний метод. Методи пізнання в правознавчих науках, в теорії перекладу.

Засади наукового пізнання. Ідеали і норми досліджень.

Філософські і загальнонаукові принципи. Поняття "картини світу".

Форми наукового пізнання. Факт. Теоретична заангажованість наукових фактів. Проблема. Гіпотеза Теорія і її прикмети. Види і структура наукових теорій.

Ідея як форма синтезу знання.

Соціологія науки. Наука як сфера суспільної діяльності. Наукові школи. Етос науки. Відповідальність вчених. Українська наука в контексті європейської науки. Правознавчі науки і їх роль в житті суспільства.

Тема 4. Філософське вчення про вартості.

Онтологія і аксіологія. Виникнення проблематики вартостей: Протагор. Об'єктивний характер вартостей. Платон і Арістотель. Вартість і людська особа: християнство. Теорія вартостей Brentano. Сучасні теорії вартостей. М.Шеллер. З.Віндельбанд. Г.Ріккерт. Н.Гартман. Постмодерн і вартості.

Визначення вартостей. Вартість і оцінка. Структура вартостей. Вартості тілесні і духовні. Абсолютні і відносні вартості. Вартості позитивні і негативні. Свобода як умова буття вартостей. Проблема ерархії вартостей. Вартість права.

Праця як вартість. Отологічні і аксіологічні функції праці. Теорія "сродної праці" як самоствердження особи: Г.Сковорода. Службова роль праці стосовно інших вартостей.

Єдність гносеологічних і аксіологічних функцій істини. Істина як форма самосвідомості людини. Роль істини в мотивації діяльності людини. Істина як підстава інших вартостей. Автономність істини. Ставлення до істини як критерій ставлення до людини. Форми і способи приховування істини.

Добро як утвердження людського в людині. Проблема ерархії добра. Місце добра в структурі людських вартостей.

Краса як вартість. Об'єктивістські і суб'єктивістські концепції краси.

Єдність істини, добра і краси як передумова вільного самовизначення особи.

Любов як діяльне прагнення вартостей.

Тема 5. Філософія культури.

Культура як здійснення вартостей. Натуралістичне розуміння культури. Просвітництво. Гердер. Культура як духовна субстанція світу. Кант. Романтики. Гегель. Етнологічно-історичні теорії культури. Тайлор. Фрезер. Етнологічно-історичні теорії української культури. Куліш. Чубинський. Антонович. Т.Рильський. Огієнко. Аксіологічні теорії культури. Віндельбанд. Ріккерт. Структурно-функціональний аналіз культури. Б.Малиновський. Ігровий аналіз культури. Й.Гайзінга. Ортега-І-Гассет. Культура як знакова

система. К.Леві-Стросс. М.Фуко. Ж.Лакан. Діалогічна концепція культури. М.Бахтін. Постмодерн. Р.Барт. У.Еко. Ж.Дерріда. Ж.Дельоз.

Проблема типології культури. Шпенглер. Тойнбі. Порівняльна типологія культури. Культура і нація. Проблема малоросійства в культурі: Є.Маланюк. Українська культура в контексті світової культури. Типологія української культури у відношенні до Заходу і Сходу. Негативні стереотипи сприйняття української культури і шляхи їх подолання. Структура культури. Горизонтальна і вертикальна структури. Масова культура. Субкультура. Повнота культури. Повнота української культури. Правова культура.

Культура і цивілізація. І.Мірчук про критерії розрізнення і культури і цивілізації. Футурологічні концепції "суспільства культури". Ч.Рейч. О.Тоффлер.

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. СПЕЦИФІКА ФІЛОСОФСЬКОГО ОСМИСЛЕННЯ ДІЙНОСТІ

План

1. Світогляд і філософія. Поняття і структура світогляду. Функції світогляду.
2. Історичні типи світогляду та їх прояв у світогляді сучасної людини.
3. Світогляд і ментальність. Риси української ментальності, їх прояв у світогляді.
4. Виникнення та основні етапи розвитку філософії: класична, некласична (модерна), постмодерна філософія.
5. Д.Чижевський про особливості розвитку української філософії.
6. Предмет і функції філософії. Філософія і наука, філософія і право.

РЕФЕРАТИ

1. Ідеали сучасного правничого життя.
2. В.Янів про виховний ідеал українців.
3. Надія і віра як складові світогляду правника.
4. Г.Ващенко про формування волі як невід'ємного елемента світогляду.
5. Українська ментальність і правова культура.
6. Мова і політика: дискурс влади і влада дискурсу.
7. Світогляд сучасного правника: потреба в філософії.
8. Правознавство в історії української філософії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу. К., 1992
2. Мірчук І. Історія української культури. Мюнхен-Львів, 1994. Стор. 294-305, 316-337
3. Нечуй-Левицький І. Світогляд українського народу. К., 1992
4. Рильський Т. До вивчення українського народного світогляду // Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. К., 1991
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. К. 1992. Те саме у: Дмитро Чижевський. Філософські твори: у 4-х т.т./під заг. ред. О.Лісового.-Т.1.К.:Смолоскип, 2005.-с.5-18.
6. Еліаде Мірча. Аспекти міфу. М., 1995
7. Горський В. Історія української філософії. К., 1996. Стор. 5-25
8. Історія філософії України. Підручник. К., 1994. Стор. 5-22
9. Кондзьолка В. Нариси історії античної філософії. Л., 1993
10. Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. Мюнхен-Львів, 1995. С. 24-36.
11. Ортега – І – Гассет. Что такое философия? М., 1991.
12. Мартин Хайдеггер. Основные понятия метафизики // Вопросы философии. - 1989. - №9. - С. 116-131.
13. Філософія. Курс лекцій. Вид. 2-е. К., 1994. Лекції 13; 15; 19. К., 1994
14. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Навч. посібник. К., - Л., 2001 р.
15. Філософія: Підручник/Бичко І.В. та ін.- К.:Либідь, 2001.
16. Предмет і проблематика філософії: Навчальний посібник.-Львів, 2001.

- 17.Філософський словник. К.,1986. Статті: Міф, Міфологія, Наука, Релігія, Світогляд, Філософія.
- 18.Філософський енциклопедичний словник.. – К., 2002 р.(Відповідні статті).
- 19.Словник української міфології. К.,2005. .(Відповідні статті).

Тема 2. Реальність і буття.

Зан.1. Філософський смисл проблеми буття

1. Метафізика як загальна теорія реальності. Основні терміни онтології.
2. Різновиди онтологій.
 - 2.1. Моністичні погляди.
 - 2.1.1 спіритуалістичний (ідеалістичний) монізм.
 - 2.1.2 матеріалістичний монізм.
 - 2.2. Онтологічний дуалізм.Р. Декарт.
 - 2.3. Пліуралізм буття в сучасній філософії.
3. Структура буття і її категоріальне вираження.

Зан 2. Філософська сутність проблеми свідомості

1. Буття духовного. Ідеальне.
2. Свідомість, самосвідомість, мова.
3. Свідомість і несвідоме, проблема їх існування.

РЕФЕРАТИ

1. *Розмаїття форм буття.*
2. *Субординативність та гетерархічність буття.*
3. *Багатозначність терміну ‘матерія’.*
4. *Світоглядний і філософський аспекти проблеми часового початку тривання всесвіту.*
5. *Дискусії навколо теорії еволюції.*
6. *Свідомість і несвідоме, їх прояв у діяльності правника, правознавця.*
7. *Мова і світ: проблеми термінології.*
8. *Лінгвістичний націоналізм О.Потебні.*

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антологія світової філософії. В 4-х т. Т.1. М., 1969. Стор.280, 321-330, 370-385, 581-592, 823-830
2. Асмус В.М. Метафізика Аристотеля//Аристотель:Соч.в 4-х т. М.,1975.Т.1.Метафізика. – С.5-62.
3. Бергсон А. Вступ до метафізики// Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Львів, 1996. Стор.55-65
4. Камю А. Міф про Сізіфа. // Альбер Камю. Вибрані твори у 3-х т., Т.3, К., 1997
5. Камю А. Творчість і свобода // Там само
6. Кант.И.Пролегомени ко всякой будущей метафизике, могущей возникнуть в смысле науки.М.,1993.-240с.
7. Платон. Діалоги. К., 1995. Стор.108-155
8. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. Т.1., К., 1994. Стор. 31-49, 49-72
9. Потебня О. Думка і мова. К., 1993
10. Рассел Б. Історія Західноєвропейської філософії . К.,1996
11. Сартр Ж-П. Слова // Жан Поль Сартр. Нудота. Мур. Слова. К., 1993
12. Гжегорчик А. Життя як виклик. Вступ до раціоналістичної філософії. Варшава-Львів, 1997. Стор. 32-50
13. Кондзьолка В. Нариси історії античної філософії. Л., 1992
14. Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. Мюнхен-Львів, 1995. Стор. 100-113
15. Хайдеггер М.Основные понятия метафизики//Вопросы философии.1989.№9.- С.-116-163.
16. Хайдеггер М.Время и бытие/Статьи и выступления.М.,1993. – С.16-62;327-381.

17. ФІЛОСОФІЯ. Курс лекцій. К., 1993. Лекції 13; 15;19
18. ФІЛОСОФІЯ / За ред. Г.А. Заїченка і ін. К., 1995. Р.5; 10
19. ФІЛОСОФІЯ: Підручник/Бичко І.В. та ін.- К.:Либідь, 2001.
20. В.Скотний.Філософія:історичний і систематичний курс.-К.:Знання України,2005
21. ФІЛОСОФСЬКИЙ СЛОВНИК. К.,1986.
22. Філософський енциклопедичний словник.. – К., 2002 р.(Відповідні статті).
23. Енциклопедія постмодернізму.К.:”Основи”,2003(стаття”деконструкція”)

Тема 3. ФІЛОСОФСЬКА АНТРОПОЛОГІЯ

План

1. Людина як предмет філософського аналізу.
2. Наукові погляди на природу людини: антропологічні, соціологічні, психологічні теорії. Межі науки у вивченні людини.
3. Проблема сутності і існування людини. Екзистенціальні і історичні дихотомії людини.
4. Іманентність і трансцендентність людини.
5. Самоцінність людського життя. Сенс життя.

РЕФЕРАТИ

1. *Тілесність людини в філософії.*
2. *Зміна уявлень про “ істинну людину” в історії філософії.*
3. *Хв. Вовк про антропологічні особливості українців.*
4. *Тейяр де Шарден про людину як космопланетарний феномен.*
5. *Вчення В.Вернадського про ноосферу.*
6. *Проблема трансцендентності людини в творчості М.Гоголя і Т.Шевченка.*
7. *Романтичні і натуралістичні форми мужності бути собою.*
8. *Екзистенціалістські форми мужності бути собою.*
9. *М.Шлемкевич про “загубленість” української людини.*

ЛІТЕРАТУРА:

1. Августин. Сповідь. К., 1995
2. Багалій Д. Український мандрівний філософ Григорій Сковорода. К., 1992
3. Вовк Хв. Студії з української етнографії та антропології. К., 1995
4. Гоголь М. Вибрані місця із переписки з друзями. // М.Гоголь. Листи. К., 1996
5. Дельоз Ж., Гваттарі А. Капіталізм і шизофренія: Анти-Едіп. К., 1996
6. Драч І., Кримський С., Попович М. Григорій Сковорода. К., 1984
7. Камю А. Бунтівна людина// Альбер Камю. Вибр.тв. Т.3.К.,1997
8. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. К., 1993
9. Поппер К. Відкрите суспільство і його вороги. Т.2. К., 1994 Стор.242-281
10. Попович М. Микола Гоголь. К., 1989
11. Сартр Ж.П. Нудота// Ж.П.Сартр. Нудота.Мур.Слова. К., 1993
12. Сковорода Г. Твори в 2-х т. Т.1. К., 1973
13. Юркевич Памфил. Вибране. К., 1993. Стор. 73-115
14. Кульчицький О. Український персоналізм. Мюнхен-Париж. 1985
15. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. Мюнхен, 1993. Стор. 141-174
16. Проблема людини в західній філософії. М., 1988
17. Горський В. Історія української філософії. К., 1995
18. Історія філософії України. Підручник. К., 1994
19. Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993
20. Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. Мюнхен-Львів, 1995. Розділ 2
21. Філософія. Курс лекцій. К., 1994. Лекції 23; 26.
22. Філософія/ За ред. Г.Заїченка і ін. К., 1995. Р.8
23. Скотний В.Г. Філософія: історичний і систематичний курс. — К.: Знання України, 2005.- 576с.-Р.4, Р.13.
24. Петрушенко В.Л.Філософія:Курс лекцій.Навч.пос.К.,- Л.,2001.-448с.-Тема 12.

25. Кунцман П., Буркард Ф.-П., Відман Ф. Філософія: dtv-Atlas: Пер. з 10-го нім. вид. К.: Знання-Прес, 2002. - 270 с. - С. 13, 183, 191, 199, 237.

Тема 4. ОСОБА І СУСПІЛЬСТВО

План

1. Особа у філософських концепціях сучасності. Особа і особистість
2. Поняття і прикмети особи.
3. Свобода - сутність, прагнення і право особи (В. Шинкарук).

РЕФЕРАТИ

1. *Етичний персоналізм І.Я. Франка.*
2. *Екзистенціалістська мужність бути в творчості Л.Українки.*
3. *Особовий підхід у правознавстві.*
4. *Концепція особи в українській філософії.*
5. *Проблема свободи і відповідальності.*

ЛІТЕРАТУРА:

1. Берлін Ісаїа. Чотири есе про свободу. К., 1994.
2. Бистріцький Є. Феномен особистості // Філософ. і соціолог. думка. 1989. №8.
3. Дельоз Ж., Гваттарі А. Капіталізм і шизофренія: Анти-Едіп. К., 1996
4. Камю А. Міф про сізіфа // Альбер Камю. Вибр. тв. у 3-х т. Т.3. К., 1997
5. Камю А. Творчість і свобода // Там само
6. Лисяк-Рудницький І. Роля України в новітній історії // Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993
7. Ніцше Ф. Так казав Заратустра. К., 1993
8. Поппер К. Відкрите суспільство і його вороги. Т.2. К., 1994 Стор. 281-320
9. Сартр Ж.-П. Нудота // Ж.-П. Сартр. Нудота. Мур. Слова. К., 1993
10. Йозеф Гьофнер. Християнське суспільне вчення. Львів.: Свічадо, 2002. 304 с. - С. 4-25; 39-45.
11. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. К., 1996. Стор. 199-221, 336-368
12. Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. Мюнхен-Львів, 1995. Розділ 2
13. ФІЛОСОФІЯ. Курс лекцій., 1994. Лекції 16; 18; 28; 29
14. Філософія / За ред. Г. Заїченка та ін. К., 1995. Р. 17

Тема 5. Філософія суспільства

1. Суспільство як об'єкт філософського аналізу. Індивідоцентризм і соціоцентризм.
2. Основи суспільства: природні, економічні, духовні.
3. Структура суспільства і регуляція суспільних відносин

РЕФЕРАТИ

1. *"Хутірська філософія" П. Куліша як образ духовного центру земного буття.*
2. *Ю. Ліпа про геополітичне призначення України.*
3. *Економіка у постіндустріальному суспільстві.*
4. *Українська національна ідея: етапи розвитку і функції.*
5. *Націєтворча функція національної ідеї в творчості Т. Шевченка.*
6. *Державотворча функція національної ідеї в творчості І.Я. Франка.*
7. *Ідея української держави: етапи розвитку і функції.*
8. *Українська держава і Європа.*

ЛІТЕРАТУРА:

1. Винниченко В. Відродження нації. В 3-х т. Т.3. К., 1990
2. Донцов Д. Націоналізм. // Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993
3. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. К., 1991
4. Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу // Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993

5. Костомаров М. Книги буття українського народу // Там само
6. Куліш П. Хутірська філософія і віддалена від світу поезія // Хроніка 2000. №2-7, 1993
7. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. К., 1993
8. Липа Ю. Призначення України. Л., 1992
9. Липинський В. Листи до братів-хліборобів// Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993
10. Лисяк-Рудницький І. Україна між Сходом і Заходом// Там само
11. Поппер К. Відкрите суспільство і його вороги. Т.2. К., 1994 Стор. 241-281
12. Сміт Е. Національна ідентичність. К., 1994
13. Франко І. Мислі о еволюції в історії людськості// І.Я.Франко. Твори в 50-и томах. Т. 45
14. ФІЛОСОФІЯ. Курс лекцій. К., 1994. Лекції 23; 25-27
15. Філософія// За ред. Г.Заїченка та ін. К., 1995. Р.13; 14
16. Філософія// За ред. І.Надольного. К., 1997. Теми 12; 13; 15; 17-19

Тема 6. Філософія історії

План.

1. Людина і історія. Історія суспільства як предмет філософського пізнання.
2. Підходи до вивчення історії: марксистський(формаційний),цивілізаційний, стадійний.
3. Проблема сенсу історії.

РЕФЕРАТИ

1. *Новоміфологія 20 ст.: витоки, сутність, напрями, зміст, історична. доля.*
2. *Концепції полілінійності розвитку людства.*
3. *Філософія історії як історіософія. М. Грушевський, М. Гайдегер.*
4. *Постмодернізм і європейська ідентичність..*
5. *Прикмети європейської ідентичності.*

Література:

1. Арон Раймон. Этапы развития социологической мысли. М., 1993.
2. Бердяев Н. А. Смысл истории М , 1990
3. Гегель Г. В. Ф. Лекции по философии истории. СПб 1993.
4. Гобозов И. А. Введение в философию истории М 1993.
5. Лисяк-Рудницький. Роля України в новітній історії//Історія філософії України.Хрестоматія.К.,1993.
6. Лосев А. Ф. Античная философия истории. М., 1977.
7. Маркс К. До критики політичної економії. Передмова // *Маркс К., Енгельс Ф.* Твори. Т. 13.
8. Колінгвуд Робін Дж. Ідея історії. К., 1996.
9. Поппер К. Відкрите суспільство і його вороги. Т.2. К., 1994. Стор. 281-320.
10. *Ортега-и-Гассет Хосе.* История как система // *Ортега-и-Гассет Х.* Избранные труды. М , 1997
11. Риккерт Генрих. Философия истории // *Риккерт Генрих.* Философия жизни. К, 1998.
12. Тойнбі Арнольд Дж. Дослідження історії. - У 2 т. К., 1995.
13. Токарев С. А., Мелетинский Е. М. Мифология // Мифы народов мира М , 1987
14. Философия истории. Антология М , 1995
15. Шпенглер Освальд. Закат Европы... В 2 т. Т. 1. М., 1998.
16. Щекин Г. В. Социальная философия истории. К, 1996.
17. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. К, 1998. Р. V
18. Бойченко І. В. Філософія історії. Підручник К , 2000
19. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. К, 1998. Р. V
20. Філософія. Підручник/Бичко І.В., Бойченко І.В. та ін.-К., 2001.- Розділ V.
21. Петрушенко В.Л. Філософія. Навч. посібник.. К.-Л., 2001.- Тема 15.

Тема 7. ГНОСЕОЛОГІЯ

1. Онтологія і гносеологія. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
2. Проблема предмету і джерел пізнання.
3. Форми чуттєвого і раціонального пізнання. Роль інтуїції в пізнанні.
4. Поняття знання і його види. Особливості повсякденного знання.
5. Істина і фальш. Класична і неklasичні теорії істини. Критерії істини.

РЕФЕРАТИ

1. Специфіка пізнання правничої реальності.
2. Повсякденне пізнання як атрибут реального життя суб'єкта.
3. П.Юркевич про єдність чуттєвого і раціонального в пізнанні.
4. Інструментальна роль мови у досвіді.
5. Інтуїція правника і її роль у пізнанні правничої реальності.
6. Пізнавальний аналіз лінгвістичного прогнозування.
7. Чуттєве и раціональне в пізнавальному досвіді првника.
8. Місце творчості в діяльності правознавця.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гжегорчик А. Життя як виклик. Вступ до раціоналістичної філософії. Варшава-Львів, 1997. Розд.4
2. Кістяковський Б. Проблеми і завдання соціально-наукового пізнання// Філософ. і соціол. думка, 1992. №1;2
3. Федотова В. Істина і правда щоденності// Там само,1990. №5
4. Юркевич П. Ідея// П.Юркевич. Вибране. К., 1993
5. Юркевич П. Розум за вченням Платона і досвід за вченням Канта// Там само
6. Філософія. Курс лекцій. К., 1994. Лекції 20-22
7. Філософія/ За ред. Г.Заїченка та ін. К., 1995. Р.11

Тема 8. ЕПІСТЕМОЛОГІЯ

1. Гносеологія і епістемологія. Наука як спеціалізована форма пізнання і як сфера суспільної діяльності..
2. Рівні наукового пізнання та критерії їх розрізнення.
3. Метод і методологія. Багаторівневість методологічного знання.
4. Засади та форми наукового пізнання. Місце політичних наук у життєдіяльності суспільства.

РЕФЕРАТИ

1. *Класичний і неklasичні типи наукової раціональності.*
2. *Київська школа філософії науки.*
3. *Феноменологічний метод і його роль в пізнанні мовної реальності.*
4. *Ідеали і норми досліджень в правознавчих науках.*
5. *Місце правознавства в науковій картині світу.*
6. *Наукові школи у правознавстві.*
7. *Українська наука в контексті європейської науки.*
8. *Етос правничих наук.*

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гайдєнко П.П. Еволюція поняття науки. М., 1980
2. Гінтікка Я. Логіко-епістемологічні дослідження. М., 1980
3. Дерріда Ж. Структура, знак і гра в дискурсі гуманітарних наук. // Антологія світової літературно-критичної думки. Л., 1996
4. Де Манн Поль. Опірність теорії. // Антологія літературно-критичної думки. Л., 1996
5. Лакатош І. Докази і заперечення. М., 1966
6. Копнін П.В. Логічні основи науки. К., 1968
7. Кримський С.Б. Наукове знання і принципи його трансформації. К., 1974

8. Кун Т. Структура наукових революцій. М., 1977
9. Малкей М. Наука і соціологія знання. М., 1983
10. Попович М.В. Про філософський аналіз мови науки. К., 1966
11. Поппер К. Логіка і ріст наукового знання. М., 1983
12. Структура і розвиток науки/ Статті із серії «Бостонські дослідження по філософії науки» М., 1979
13. Фейєрабенд П. Проти методологічного примусу. Нарис анархістської теорії пізнання. М., 1986
14. Філософія /За ред. Т. Заїченка і ін. К., Р. 11 □2,

Тема 9. АКСІОЛОГІЯ

- 1.Онтологія і аксіологія. Основні теорії вартостей.
- 2.Поняття і структура вартостей. Проблема ерархії вартостей.
- 3.Істина, добро, краса як вартості і їх роль у самовизначенні особи.
- 4.Онтологічні і аксіологічні функції праці. Службова роль праці стосовно інших вартостей.
- 5.Любов як діяльне прагнення вартостей.

РЕФЕРАТИ

1. *Християнські вартості і їх роль в духовному житті українського народу.*
2. *Визначальні вартості сучасного правничого руху.*
3. *Роль вартостей в становленні особи правознавця.*
4. *Взаємопов'язаність тілесних і духовних вартостей.*
5. *Ставлення до істини як критерій ставлення до людини.*
6. *Роль вартостей в мотивації діяльності людини.*

ЛІТЕРАТУРА:

1. Августин. Сповідь. К., 1996
2. Арістотель. Нікомахова етика // Арістотель. Тв. В 4-х томах. Т.4. М., 1983
3. Гадамер Г-Г. Філософські засади ХХ століття // Гадамер Г-Г. Актуальність прекрасного. М., 1991
4. Гоголь М.В. Вибрані місця із листування з друзями // Тв. В 7-ми томах. Т.6. К., 1978
5. Ігнатенко О.А. В пошуках щастя. М., 1989
6. Льюїс К. Любов. Страждання. Надія. М., 1992
7. Ніцше Ф. По той бік добра і зла // Ніцше Ф. Твори в 2-х томах. Т.2. М., 1990
8. Платон. Діалоги. К., 1996
9. Сенека. Моральні листи до Луцилія. К., 1996
10. Сковорода Г.С. Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя // Сковорода Г.С. Повн. Зібр. Тв. У 2-х т. Т.1, К., 1977
11. Фромм Е. Мистецтво любити // Фромм Е. Душа людини. М.,1992

- 12.Гжегорчик А. Життя як виклик. Вступ до раціоналістичної філософії. Варшава-Львів, 1997, розд. 5, част. 2, розд. 6
- 13.Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. М-Л., 1995, розд. 9
- 14.Філософія / За ред. Г. Заїченка і ін. К., 1995, розд. 18

Тема 10. ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ

1. Філософія і культура. Культура як здійснення вартостей.
2. Основні теорії: культури, української культури.
3. Проблема типології культури. Типологія української культури у відношенні до Сходу і Заходу.
4. Структура культури. Проблема повноти культури.
5. Культура та цивілізація, критерії їх розрізнення.

РЕФЕРАТИ

1. *Культура і нація.*
2. *Є.Маланюк про проблему малоросійства в культурі.*
3. *Проблема повноти української культури.*
4. *Економічна культура в структурі української культури.*
5. *Негативні стереотипи сприйняття української культури і шляхи їх подолання.*
6. *Українська культура в контексті світової культури.*
7. *Сучасна українська молодіжна субкультура.*

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антична культура і вітчизняна філософська думка. К., 1990
2. Барт Р. Від твору до тексту. // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. Л., 1996
3. Голіченко Т. Слов'янська міфологія та антична культура. К., 1994
4. Грабович Г. До історії української літератури. К., 1997
5. Еко Умберто. Риторика та ідеологія // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. Л., 1996
6. Куліш П. Записки о Южной Руси. К., 1994
7. Гейзінга Й. Homo ludens. К., 1994
8. Маланюк Є. Нариси з історії нашої культури. К., 1992
9. Мірчук І. Історія української культури. Мюнхен-Львів, 1994
10. Огієнко І. Українська культура. К., 1991
11. Ортега-і-Гасет Х. Вибрані твори. К., 1994
12. Леві-Строс К. Структурна антропологія. К., 1997
13. Павлишин М. Канон та іконостас. К., 1997
14. Самосвідомість європейської культури XX ст. М., 1991
15. Фуко М. Що таке автор? // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. Л., 1996
16. Фройд З. Поет і фантазування // Там само
17. Шевчук В. Дорога в тисячу років. К., 1990
18. Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. М-Л., 1995, Розд.9
19. Філософія / За ред. Г.Заїченка і ін. К., 1995, розд. 16
20. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. К., 1996.– Розділ IV.

Екзаменаційні вимоги з курсу „Філософія”.

1. Поняття, структура та функції світогляду.
2. Категоріальна структура світогляду.
3. Історичні типи світогляду та їх прояв у світогляді сучасної людини.
4. Національне та загальнолюдське у світогляді.
5. Поняття ментальності. Риси української ментальності та їх відображення у світогляді.
6. Виникнення філософії: Індія, Китай, Греція.
7. Особливості формування та основні етапи розвитку української філософії.
8. Етапи розвитку світової філософії. Функції філософії.
9. Метафізика – загальна теорія дійсності. Основні терміни онтології.
10. Основні різновиди онтологій.
11. Спірітуалістичний монізм: погляди Платона.
12. Поміркований реалізм Аристотеля.
13. Онтологічний суб'єктивізм Берклі і Г'юма.
14. Абсолютний ідеалізм Гегеля.
15. Зміна поглядів на духовну основу світу в ході розвитку філософії.
16. Матеріалістичний монізм: погляди Демокріта.
17. Механістичний матеріалізм 17 – 18 ст.

18. Діалектичний та історичний матеріалізм Маркса.
19. Зміна поглядів на матеріальну основу світу в ході розвитку філософії.
20. Плюралізм буття в новітній філософії.
21. Структура буття і її категоріальне вираження.
22. Просторово-часові характеристики буття.
23. Філософське поняття руху. Рух і розвиток.
24. Буття духовного. Свідомість і несвідоме, проблема їх існування.
25. Свідомість і мова. Філософія мови О. Потебні.
26. Людина як об'єкт філософського аналізу.
27. Проблематичність людського буття.
28. Філософія і наука про природу людини
29. Екзистенціальні і історичні дихотомії людини.
30. Іманентність і трансцендентність людини.
31. Самоцінність людського буття. Сенс життя.
32. Суспільство як об'єкт філософського аналізу. Індивідоцентризм і соціоцентризм.
33. Природні основи суспільства. Значення території.
34. Економічні основи суспільства. Економічний вибір України.
35. Духовні основи суспільства. Роль ідей в суспільстві.
36. Українська національна ідея: етапи розвитку і функції.
37. Структура суспільства. Типологія соціальних груп.
38. Форми регуляції суспільних відносин.
39. Ідея української держави: етапи розвитку і функції.
40. Поняття і прикмети особи.
41. Свобода – сутність, прагнення і право особи.
42. Стадійні і цивілізаційні моделі історії.
43. Європа як філософське поняття. Україна і Європа.
44. Онтологія і гносеологія. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
45. Проблема предмету пізнання: реалізм і пізнавальний ідеалізм.
46. Проблема джерел пізнання: сенсуалізм і раціоналізм.
47. Форми чуттєвого і раціонального пізнання.
48. Роль інтуїції в пізнанні.
49. Поняття знання і його види.
50. Поняття істини і фальші.
51. Класична і неklasичні теорії істини. Критерії істини.
52. Гносеологія і епістемологія. Наука як спеціалізована форма пізнання.
53. Прикмети наукової раціональності.
54. Рівні наукового пізнання і критерії їх розрізнення.
55. Поняття наукового методу. Методи емпіричного і теоретичного пізнання.
56. Метод і методологія. Багаторівневість методологічного знання.
57. Форми наукового пізнання.
58. Особливість наук про право.
59. Філософія і право.
60. Онтологія і аксіологія. Поняття вартості.
61. Основні теорії вартості.
62. Структура вартостей. Ієрархія вартостей.
63. Праця як вартість. Онтологічні і аксіологічні функції праці.
64. Г. Сковорода про “сродну працю” як самоствердження особи.
65. Істина, добро, краса як вартості.
66. Ідеал “нерівної рівності” в етиці Сковороди.
67. Проблема смерті і безсмертя як центральна проблема релігійної віри.
68. Культура як здійснення вартостей. Основні теорії культури.
69. Негативні стереотипи сприйняття української культури і шляхи їх подолання.
70. Структура культури. Повнота культури.
71. Культура і нація. Проблема малоросійства в культурі: Є. Маланюк.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	с	с/р		л	с	с/р
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Філософія: предмет, онтологія.								
Тема 1. Філософія, її предмет, проблематика і структура		3	3	6				
Тема 2. Реальність і буття		3	3	10				
Разом – зм. модуль 1		6	6	16				
Змістовий модуль 2. Філософія: гносеологія, епістемологія, аксіологія, філософія культури								
Тема 3. Проблема людини у філософії		1	1	8				
Тема 4. Особа і суспільство. Філософія особи		1	1	8				
Тема 5. Філософія суспільства		0	0	10				
Тема 6. Філософія історії		0	0	8				
Тема 7. Філософський аналіз пізнання		2	2	6				
Тема 8. Наукове пізнання.		4	4	6				
Тема 9. Філософське вчення про вартості		0	0	8				
Тема 10. Філософія культури		0	0	10				
Разом – зм. модуль 2		8	8	38				
Усього годин		14	14	80				

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософське осмислення дійсності	3
2	Реальність і буття: Філософський смисл проблеми буття, Проблема свідомості у філософії	3
3	Філософська антропологія	1
4	Особа і суспільство	1
5	Філософія суспільства	0
6	Філософія історії	0

7	Гносеологія	2
8	Епістемологія	4
9	Аксіологія	0
10	Філософія культури	0

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Філософське осмислення дійсності	6
2	Метафізика як філософська теорія реальності	10
3	Філософська антропологія	8
4	Філософія особи	8
5	Соціальна філософія	10
6	Філософія історії	8
7	Гносеологія	6
8	Епістемологія	6
9	Аксіологія	8
10	Філософія культури	10
	Разом	80

Розподіл балів, що присвоюється студентам

Поточний контроль:

Усна відповідь – 3–5 балів

Доповнення – 1–3 бали

Домашня письмова робота (реферат, есе тощо) – 5 балів /одна в семестр/

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується екзаменом, становить за поточну успішність 50 балів, на екзамені – 50 балів;

- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

<i>Оцінка ECTS</i>	<i>Оцінка в балах</i>	<i>За національною шкалою</i>		
		<i>Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку</i>		<i>Залік</i>
A	90 – 100	5	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
B	81-89	4	<i>Дуже добре</i>	
C	71-80		<i>Добре</i>	
D	61-70	3	<i>Задовільно</i>	
E	51-60		<i>Достатньо</i>	

Протягом семестру проводиться не менше двох модулів або колоквиумів чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

Рекомендована література

Базова

1. Філософія: Підручник / Бичко І.В. та ін. - К.: Либідь, 2001. - 408 с.
2. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Навч. посібник. . К.- Л., 2001. - 448с.
3. Філософія. Курс лекцій/ Бичко І.В. та ін.. Вид. 2-е К., 1993.
4. Філософія. Підручник / За ред. Г.А. Заїченка. К., 1995.
5. Андрущенко В., Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. Курс лекцій. Т.1, 2. К., 1993.
6. Скотний В.Г. Філософія: історичний і систематичний курс. — Київ: Знання України, 2005.
7. Кульчицький О. Основи філософії і філософічних наук. Мюнхен-Львів. 1995.
8. Історія філософії України. Підручник. К., 1994.

9. Історія філософії України. Хрестоматія. К., 1993.
10. Історія філософії на Україні. Т.1-3. К., 1987.
11. Філософія відродження на Україні. К., 1990.
12. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. К., 1992.
13. Кондзьолка В. Нариси історії античної філософії. Л., 1993.
14. Читанка з історії філософії: у 6-ти книгах. К., 1993.
15. Ігор Захара. Лекції з історії філософії. Львів:ЛБА,1997.-398с.
16. Філософський словник. К.,1973; 1986.
17. Етнонаціональний розвиток України.Терміни,визначення, персоналії. К., 1993.
18. Енциклопедія українознавства. Статті з історії філософії і культури.
- 19.Філософський енциклопедичний словник.К.,2002.
20. Енциклопедія постмодернізму. Київ:"Основи",2003.
21. Українська міфологія. Київ"Либідь",2005.
- 22.Рижак Л.Філософія як рефлексія духу/Навчальний посібник. Львів:ЛНУ,2009.
- 23.Рижак Л.Філософія як рефлексія духу/Хрестоматія. Львів:ЛНУ,2009.
- 24.Філософія:Світ людини/Навчальний посібник. Заг.ред.В.Табачковський.К.,2003

Допоміжна

1. Августин Святий. Сповідь. К., 1996.
2. Беркли Дж. Трактат о принципах человеческого знания // Сочинения, М., 1978.
3. Берлін І. Чотири есе про свободу (Дві концепції свободи). К., 1994.
4. Гегель Г. В. Ф. Философия права (Гражданское общество). М., 1990.
5. Горак Г.Л. Філософія: курс лекцій. К., 1998.
6. Головка Б. А. Філософська антропологія. М., 1997
7. Гордер Юстейн. Світ Софії. Роман про історію філософії. Львів, 1997.
8. Грабович Г. Поет як міфотворець. К., 1998.
9. Декарт Р. Метафізичні розмисли. - К., 2000. - С. 7-70//
<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Dekart/index.html>
10. Декарт Р. Міркування про метод (пер. з фр.). — "Тандем", Київ. — 2001 //
www.management.com.ua/vision/vis017.html
11. Жильсон Э. Философия и теология. М., 1995.
12. Захара І. Лекції з історії філософи. Львів, 1997.
13. Коплстон Ф. Середньовічна філософія. К., 1997.
14. Ламетри. Человек - машина. М., 1983.

15. Лісовий В. Культура і цивілізація // Лісовий В. Культура, ідеологія, політика. К., 1997.
16. Локк Дж. Опыт о человеческом разумении // Соч: В 3-х т. М., 1985.
17. Маланюк Є. Шевченкові метаморфози. Творчість і національність // Маланюк Є. Книга спостережень. Торонто, 1966.
18. Маритен Ж. Філософ в мире. М., 1994.
19. Марсель Г. Трагическая мудрость философии. М, 1995.
20. Огієнко І. Українська культура. К., 1918, 1991, 1994.
21. Ортега - и - Гассет Х. Что такое философия ? М., 1991.
22. Платон. Апологія Сократа// Платон. Діалоги. К., 1995.
23. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги: У 2-х т. К., 1994.
24. Рассел Б. Історія західної філософії. К., 1997.
25. Рудницький С. Чому ми хочемо самостійної України. Львів, 1994. С. 36-94.
26. Соціальна філософія. Короткий енциклопедичний словник / За ред.проф.В.П.Андрущенка, проф. М.І.Горлача. Київ; Харків, 1997.
27. Сартр Ж.-П. Буття і Ніщо. Нарис феноменологічної онтології // Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навч. посібник. К., Ваклер, 1996.
28. Сенека. Моральні листи до Луцилія. К., 1996.
29. Сковорода Г. Пізнай людину у собі. Пер. М. Кашуби. Львів, 1995.
30. Скратон Р. Коротка історія новітньої філософії (від Декарта до Вітгенштайна). К., 1998.
31. Сміт Е. Національна ідентичність. К., 1994//<http://litopys.org.ua/smith/smi.htm>
32. Шелер М. Філософское мировоззрение // Избр. произведения. М., 1994..
33. Юркевич П. Докази буття Божого // Юркевич П. Вибране. К., 1993.
34. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. К., 1992.
35. Татаркевич Вл. Історія філософії. — Т. 1. — Львів, 1997.
36. Добронравова І.С. Ідеали і типи наукової раціональності// <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/dobr-ideal.html>
37. Енциклопедія постмодернізму.К.,основи,2003.